

Ключови показатели за България

Последни данни: 30 декември 2010 г.

Следваща актуализация: 1 април 2011 г.

		2007	2008	2009	Юни '10	Юли '10	Август '10	Септ. '10	Окт. '10	Ноем. '10
1. Производство										
Показател на доверие в промишлеността ^{1.1}	%	7.5	5.9	-9.5	-6.5	-6.3	-5.3	-5.1	-5.6	-6.2
Промислено производство ^{1.2}	yoу % ch.	9.6	0.8	-18.2	4.2	2.4	4.0	8.8	4.3	
		2007	2008	2009	II тр. '09	III тр. '09	IV тр. '09	I тр. '10	II тр. '10	III тр. '10
Брутен вътрешен продукт ^{1.3}	yoу % ch.	6.4	6.2	-4.9	-4.6	-6.0	-6.7	-0.8	-0.3	0.5
2. Индивидуално потребление										
Показател на доверие на потребителите ^{2.1}	%	-31.7	-36.6	-49.6	-47.3	-53.2	-54.0	-47.6	-43.1	-40.1
		2007	2008	2009	Юни '10	Юли '10	Август '10	Септ. '10	Окт. '10	Ноем. '10
Оборот в търговията на дребно ^{2.2}	yoу % ch.	19.3	9.1	-8.6	-6.8	-4.7	-4.3	-4.7	-4.8	
		2007	2008	2009	II тр. '09	III тр. '09	IV тр. '09	I тр. '10	II тр. '10	III тр. '10
Индивидуално крайно потребление ^{2.3}	yoу % ch.	8.3	3.0	-4.0	-3.1	-2.8	-4.6	-3.5	-3.7	-5.9
3. Инвестиции										
Използване на оборудването в промишлеността ^{3.1}	%	71.6	73.4	66.0	63.9	65.1	64.5	68.5	67.9	71.1
Брутообразуване в основен капитал ^{3.2}	yoу % ch.	11.8	21.9	-29.0	-23.1	-31.1	-33.7	-19.9	-15.6	-5.3
Изменение на запасите ^{3.3}	% от БВП	5.4	3.9	1.2	0.9	1.0	2.3	0.6	1.7	1.1
4. Пазар на труда										
Безработица ^{4.1}	%	6.9	5.6	6.8	6.3	6.7	7.9	10.2	10.0	9.5
Заети лица ^{4.2}	yoу % ch.	4.6	3.3	-3.2	-2.1	-4.0	-5.7	-7.7	-6.9	-5.4
Разходи за труд ^{4.3}	yoу % ch.	16.9	19.1	13.3	14.7	9.8	7.6	10.0	9.2	10.7
		2007	2008	2009	Юни '10	Юли '10	Август '10	Септ. '10	Окт. '10	Ноем. '10
Недостиг на работна сила в промишлеността ^{4.4}	%	15.6	19.5	11.1	7.2	5.8	6.0	5.7	5.8	6.8
Заплати ^{4.5}	yoу % ch.	19.5	26.5	11.6	8.3	10.2	9.4	9.3		
5. Международни трансакции										
Поръчки от чужбина в промишлеността ^{5.1}	баланс	-25.7	-28.5	-47.6	-44.2	-41.1	-41.6	-40.0	-38.3	-38.9
Износ на стоки ^{5.2}	млн. евро	13511.9	15203.8	11699.4	1409.9	1514.0	1453.1	1433.6	1449.3	
Внос на стоки ^{5.3}	млн. евро	20757.2	23801.1	15872.7	-1564.7	-1560.3	-1436.3	-1522.7	-1640.1	
Търговско салдо ^{5.4}	млн. евро	-7245.3	-8597.3	-4173.5	-154.8	-46.3	16.8	-89.1	-190.8	
Текуща сметка ^{5.5}	млн. евро	-7755.1	-8190.8	-3476.9	-17.4	503.2	514.0	260.7	-111.3	
Преки инвестиции (нето) ^{5.6}	млн. евро	8838.1	6203.1	3371.6	111.6	182.9	61.6	96.8	-44.7	
Портфейлни инвестиции (нето) ^{5.7}	млн. евро	-518.4	-730.7	-570.5	-225.3	-45.5	-32.8	27.8	-2.9	
		2007	2008	2009	II тр. '09	III тр. '09	IV тр. '09	I тр. '10	II тр. '10	III тр. '10
Износ на стоки и услуги ^{5.8}	yoу % ch.	6.1	3.0	-10.3	-14.6	-10.2	-1.7	5.5	12.6	18.5
Внос на стоки и услуги ^{5.9}	yoу % ch.	9.6	4.2	-21.5	-24.8	-20.3	-18.9	-2.8	0.3	3.0
6. Цени										
ХИПЦ ^{6.1}	yoу % ch.	7.6	12.0	2.5	2.5	3.2	3.2	3.6	3.6	4.0
Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост) ^{6.2}	yoу % ch.	7.9	13.3	-4.2	5.6	9.0	10.0	9.6	10.1	
Очаквания за продажните цени в промишлеността ^{6.3}	баланс	18.1	17.7	1.6	7.1	-0.7	4.5	3.0	3.9	7.0
Очаквания за продажните цени в търговията на дребно ^{6.4}	баланс	25.0	35.5	0.7	8.5	10.3	6.7	2.7	3.7	3.6
7. Парични и финансови показатели										
СОФИБОР (тримесечен) ^{7.1}	индекс	4.90	7.14	5.72	4.18	4.09	4.04	3.94	3.99	3.99
МЗ ^{7.2}	yoу % ch.	31.2	8.8	4.2	8.0	8.8	9.4	8.4	8.2	9.0
Вземания по кредити на нефинансови предприятия и домакинства ^{7.3}	yoу % ch.	63.7	32.5	3.6	2.2	2.2	1.6	1.4	1.3	1.1
Обменен курс USD/BGN ^{7.4}	стойност	1.43	1.34	1.41	1.60	1.53	1.52	1.50	1.41	1.43
Номинален ефективен валутен курс ^{7.5}	индекс	127.5	131.2	134.0	128.9	129.8	129.6	130.0	131.5	

Забележка: yoу % ch. - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

Коментар

1. Производство

По данни от бизнес анкетите на НСИ през декември 2010 г. **показателят на доверие в промишлеността** се покачва в сравнение с ноември. Това се дължи на подобрените очаквания на мениджърите за производството през следващите три месеца. Същевременно осигуреността на предприятията с поръчки през декември е с 1.1 пункта над дългосрочната си средна стойност.

През октомври 2010 г. календарно изгладеният **индекс на промишленото производство** нараства с 4.3% в сравнение с октомври 2009 г. (по предварителни данни). Увеличение е отчетено в преработващата промишленост - с 6.5%, и в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 3.9%, докато в добивната промишленост се наблюдава намаление от 12.3%.

По предварителни оперативни данни **брутният вътрешен продукт (БВП)** през третото тримесечие на 2010 г. възлиза на 19 403.0 млн. лв. по текущи цени, като на човек от населението се падат 2 581.2 лева. При среден за тримесечието валутен курс от 1.516360 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 12 795.8 млн. долара и съответно на 1 702.3 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 9 920.6 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 319.8 евро. Според сезонно изгладените данни реалният ръст на БВП спрямо третото тримесечие на 2009 г. е 0.5%.

2. Индивидуално потребление

През октомври 2010 г. **общият показател „доверие на потребителите“** се повишава с 3.0 пункта спрямо юлското си равнище, което се дължи на повишаване на доверието сред населението в градовете и в селата. В сравнение с юли има известна положителна промяна в оценките и очакванията на потребителите по отношение на общата икономическа ситуация в страната и финансовото състояние на домакинствата.

През октомври 2010 г. **оборотът в търговията на дребно**, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, намалява с 4.8% спрямо същия месец на 2009 г. (по предварителни данни). Наблюдава се увеличение единствено в търговията

с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - 0.4%. В останалите дейности темповете са отрицателни, като по-голямо от средното е намалението в търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - 8.6%, в търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - 8.0%, и в търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - 6.0%.

За **индивидуално потребление на населението** през третото тримесечие на 2010 г. се изразходват 61.9% от произведените БВП. Реалното намаление на показателя спрямо съответното тримесечие на 2009 г. е 5.9% (според сезонно изгладените данни).

3. Инвестиции

Средното натоварване на мощностите в промишлеността през октомври 2010 г. нараства с 3.2 процентни пункта в сравнение с юли и се оценява на 71.1%.

Брутообразуването в основен капитал през третото тримесечие на 2010 г. спрямо същия период на предходната година според сезонно изгладените данни намалява в реално изражение с 5.3%. Относителният дял на тази категория в БВП е 18.6%.

4. Пазар на труда

През третото тримесечие на 2010 г. **общият брой на заетите лица** на възраст 15 и повече навършени години е 3 104.2 хил., а относителният им дял от населението в същата възрастова група - 47.5%. В сравнение със същия период на 2009 г. броят на заетите лица намалява със 175.8 хил., а коефициентът на заетост - с 2.3 процентни пункта.

Безработните лица през третото тримесечие на 2010 г. са 326.6 хил., или 9.5% от икономически активното население. В сравнение със същото тримесечие на предходната година коефициентът на безработица нараства с 2.8 процентни пункта, а броят на безработните лица - с 92.1 хиляди.

Според бизнес анкетите на НСИ през декември 2010 г. 6.4% от промишлените предприятия посочват **недостига на работната сила** като фактор, затрудняващ дейността им.

През септември 2010 г. **средната работна заплата** е 649 лв. (по предварителни данни), което е с 3.0% повече в сравнение с предходния месец. Спрямо септември 2009 г. ръстът е 9.3%.

5. Международни трансакции

Според оценките на мениджърите от промишлеността през декември 2010 г. в сравнение с ноември има леко подобрене в осигуреността на производството с **поръчки от чужбина**.

За периода януари - октомври 2010 г. **текущата сметка** е положителна - 348.3 млн. евро (1.0% от прогнозния БВП за 2010 г.) при дефицит от 2 749.5 млн. евро (7.8% от БВП) за периода януари - октомври 2009 година.

Търговското салдо за периода януари - октомври 2010 г. е отрицателно - в размер на 1 658.3 млн. евро (4.6% от прогнозния БВП), при отрицателно салдо в размер на 3 542.6 млн. евро (10.1% от БВП) за периода януари - октомври 2009 година.

Износът на стоки (FOB) възлиза на 12 701.9 млн. евро за периода януари - октомври 2010 г. при 9 650.8 млн. евро за периода януари - октомври 2009 г., като нараства с 31.6% на годишна база при спад от 26.9% за същия период на 2009 година. **Вносът на стоки (FOB)** за периода януари - октомври 2010 г. е 14 360.2 млн. евро при 13 193.4 млн. евро за периода януари - октомври 2009 г., като нараства с 8.8% на годишна база при спад от 35.3% за периода януари - октомври 2009 година.

Преките инвестиции в чужбина за периода януари - октомври 2010 г. са 127.2 млн. евро при намаление на инвестициите от 135.6 млн. евро за периода януари - октомври 2009 година. **Преките чуждестранни инвестиции в страната** са 844.9 млн. евро (2.3% от прогнозния БВП за 2010 г.) при 2 526.3 млн. евро (7.2% от БВП) за януари - октомври 2009 година.

За периода януари - октомври 2010 г. **портфейлните инвестиции - активи**, нарастват с 401.9 млн. евро, а за периода януари - октомври 2009 г. те се повишават с 437.2 млн. евро. **Портфейлните инвестиции - пасиви**, намаляват със 105.0 млн. евро при намаление от 21.0 млн. евро за периода януари - октомври 2009 година.

Външнотърговското салдо от стоки и услуги за третото тримесечие на 2010 г. е положително. **Износът на стоки и услуги** надвишава с 2 376.7 млн. лв. стойността на вноса. Спрямо съответното тримесечие на 2009 г. износът се е увеличил реално с 18.5%, докато **вносът на стоки и услуги** бележи ръст от 3.0% (според сезонно изгладените данни).

6. Цени

През ноември 2010 г. **хармонизираният индекс на потребителските цени** нараства с 4.0% в сравнение със същия месец на 2009 година. Повишение на цените има във всички наблюдавани групи стоки, с изключение на групите „съобщения“, „облекло и обувки“ и „ресторанти и хотели“. Най-голямото увеличение е регистрирано в групата „алкохолни напитки и тютюневи изделия“ - с 25.7%.

Индексът на цени на производител на вътрешния пазар през октомври 2010 г. нараства с 10.1% в сравнение със същия месец на 2009 година. Цените в добивната промишленост се увеличават с 18.9%, в преработващата промишленост - с 8.6%, а при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 12.0%.

По данни от конюнктурната анкета през декември 2010 г. очакванията на предприятията относно продажните **цени** в промишлеността са в посока на увеличение през следващите три месеца.

7. Парични и финансови показатели

През ноември 2010 г. **тримесечният индекс на междубанковия пазар СОФИБОР** се задържа на нивото си от предходния месец (3.99%) при стойност 4.80% през ноември 2009 година.

Годишното увеличение на широките пари (**агрегат М3**) през ноември 2010 г. е 9.0% при 8.2% през октомври, като в края на ноември обемът им възлиза на 50.966 млрд. лв. (72.1% от прогнозния БВП за 2010 г.) при 50.394 млрд. лв. за октомври 2010 г. (71.3% от БВП). Тесните пари М1 възлизат на 19.069 млрд. лв., като се увеличават със 7.5% на годишна база при ръст от 8.7% през октомври 2010 година.

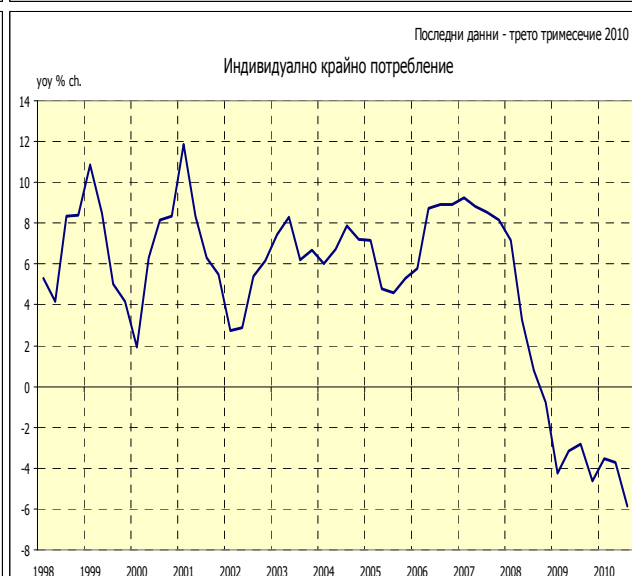
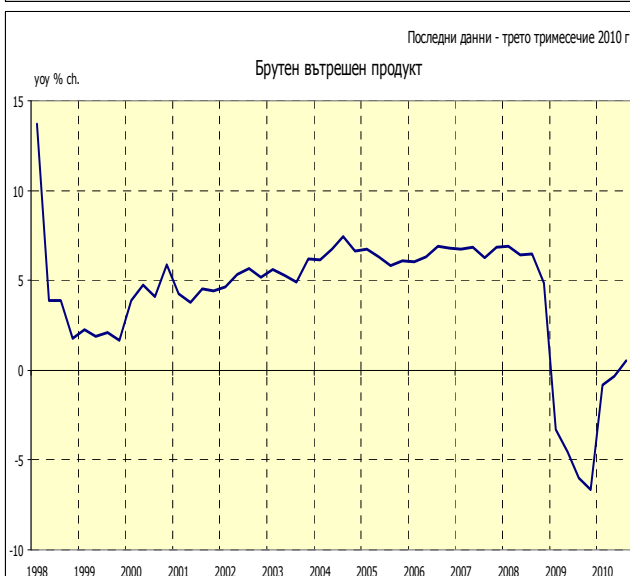
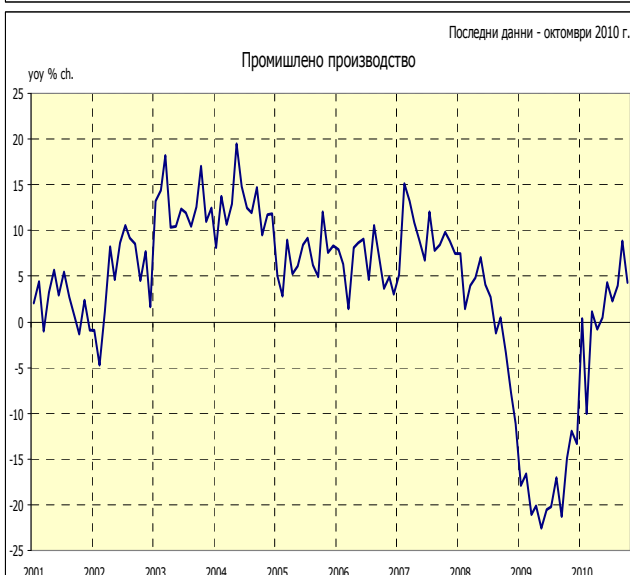
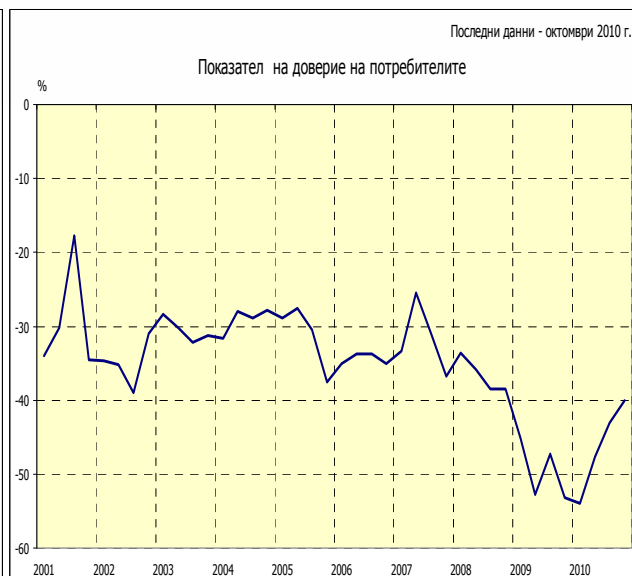
Обемът на **вземанията по кредити на нефинансови предприятия и домакинства** през ноември 2010 г. възлиза на 50.622 млрд. лв. (71.6% от прогнозния БВП за 2010 г.), като годишното му увеличение е 1.1% при 1.3% през октомври 2010 година. Темпът на годишен прираст на кредитите за нефинансовите предприятия през ноември е 2.5% при 2.2% през предходния месец; кредитите за домакинства и НТООД през ноември намаляват с 1.1% спрямо същия месец на 2009 г. при 0.2% годишен спад през октомври 2010 година.

През ноември 2010 г. **обменният курс на лева спрямо долара** нараства в сравнение с предходния месец - от 1.41 на 1.43.

1. ПРОИЗВОДСТВО

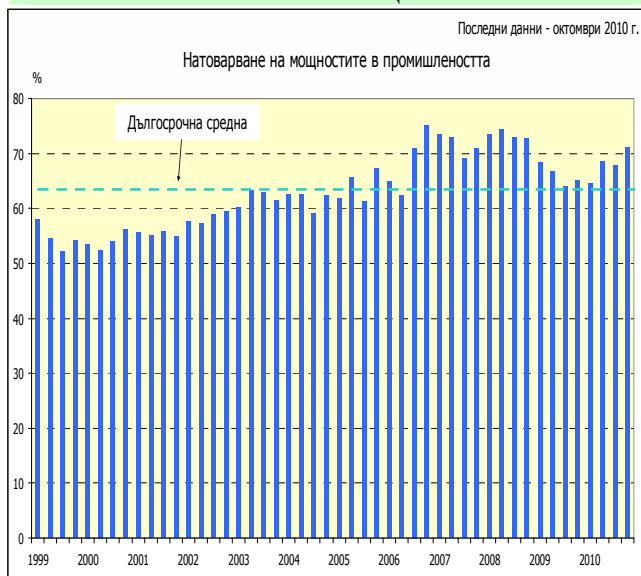
2. ИНДИВИДУАЛНО ПОТРЕБЛЕНИЕ

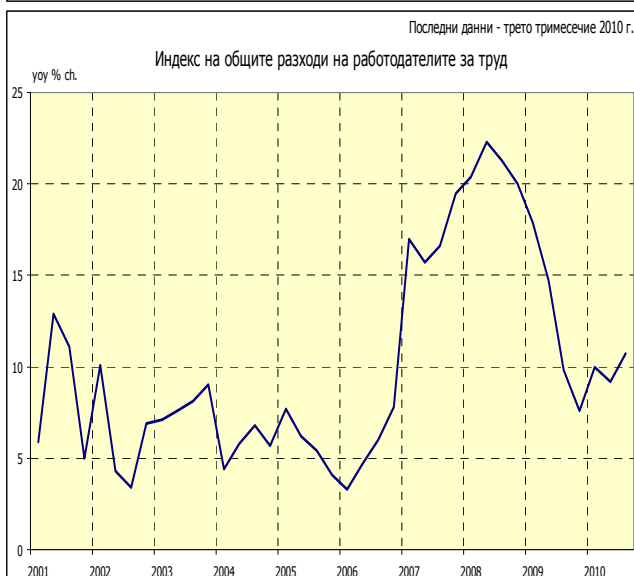
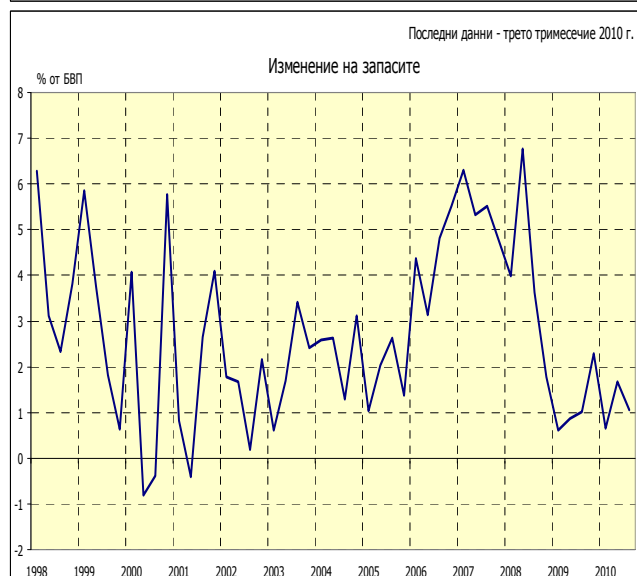
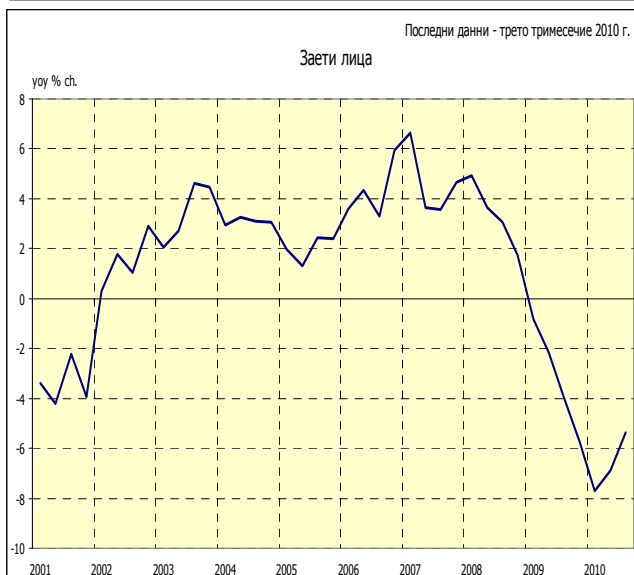
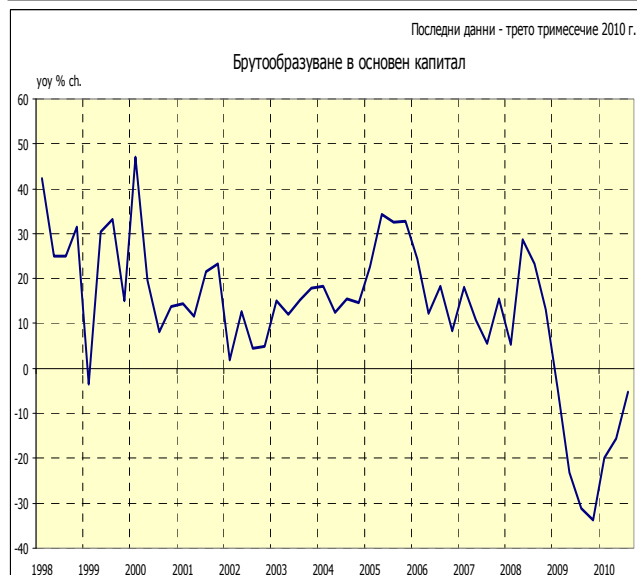
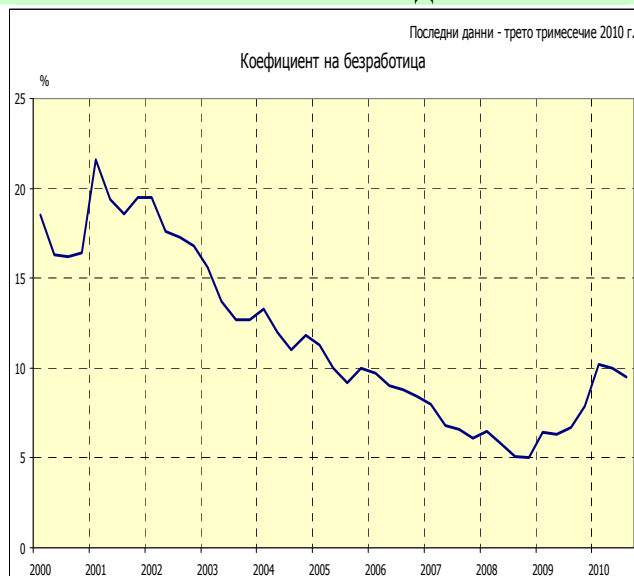
Забелжка: уоу % ch. - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

3. ИНВЕСТИЦИИ

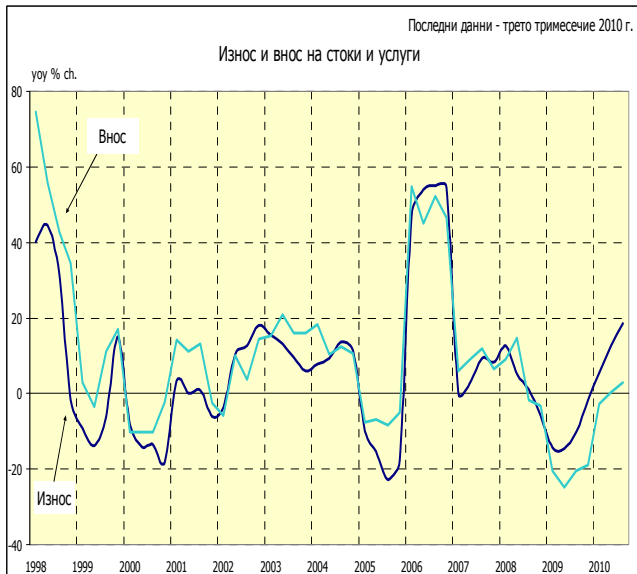
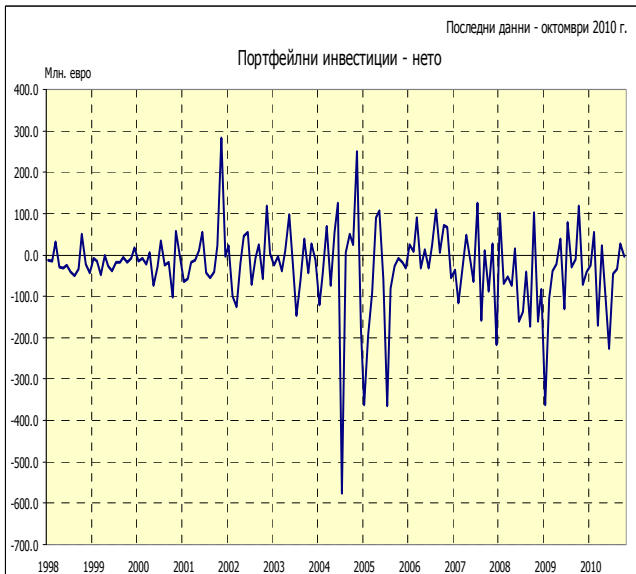
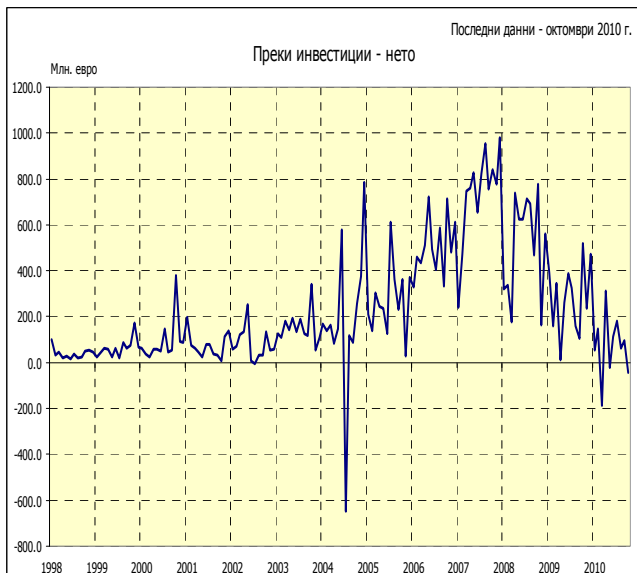
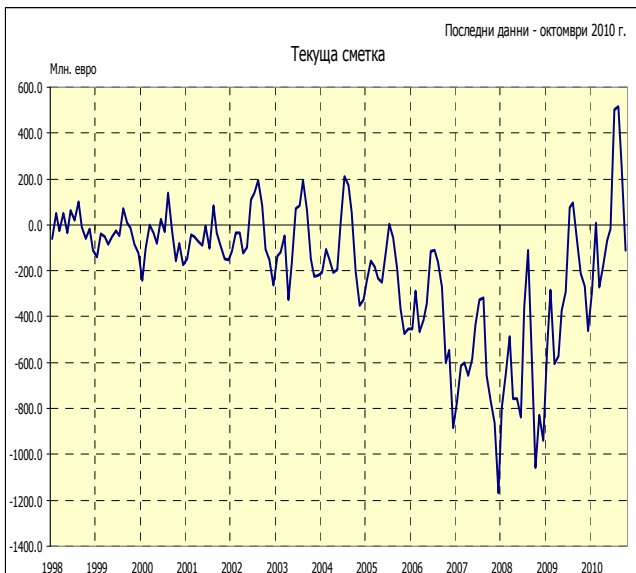
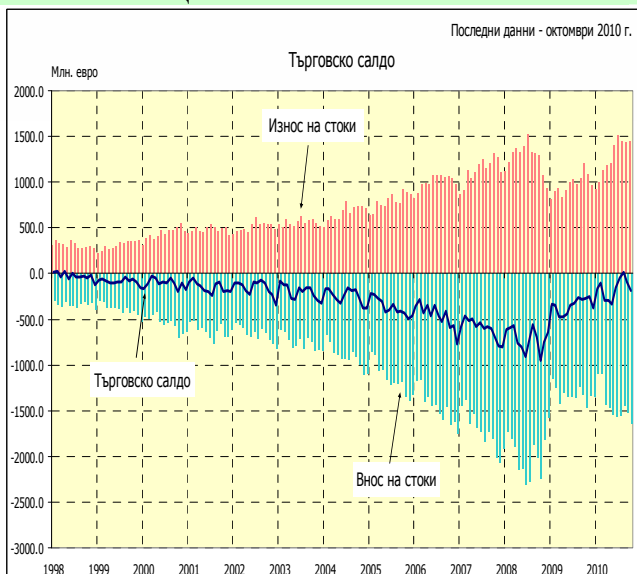
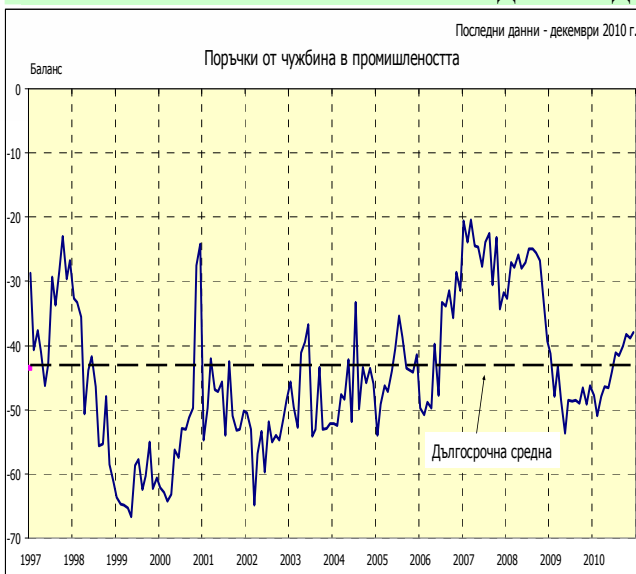
4. ПАЗАР НА ТРУДА

Забележка: yoy % ch. - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

5. МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСАКЦИИ

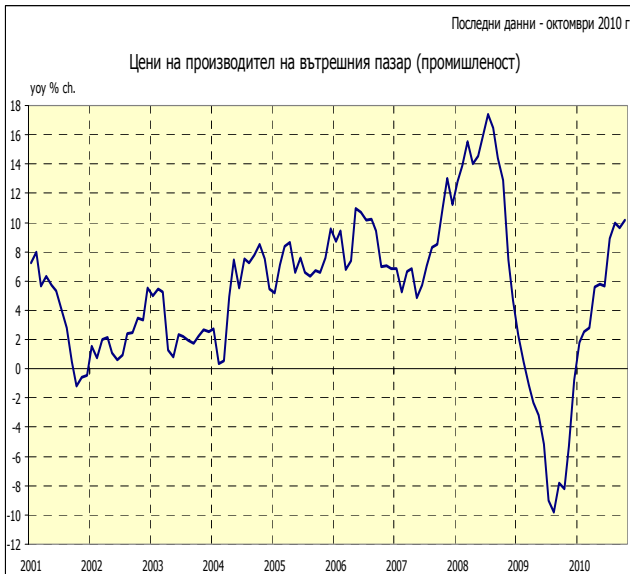
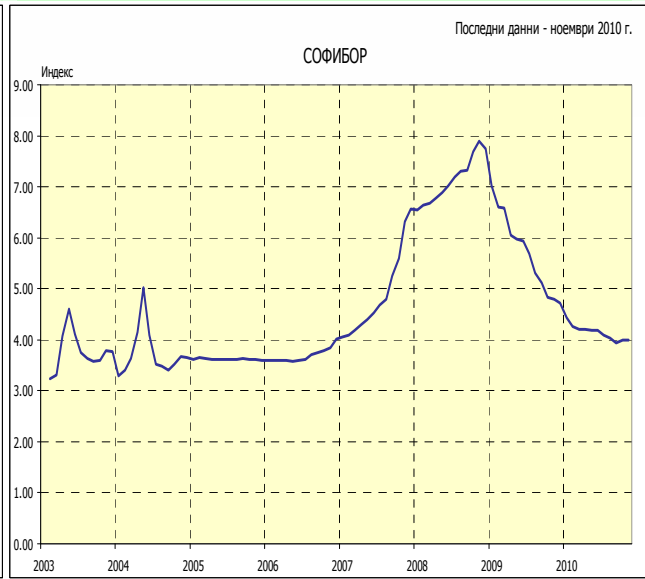

Забележка: уоу % ch. - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

6. ЦЕНИ

7. ПАРИЧНИ И ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Забележка: yoу % ch. - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

Ключови показатели за България - Обяснителни бележки			
№	Показатели	Обяснение	Източник
1. Производство			
1.1.	Показател на доверие в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Показателят на доверие в промишлеността е средна аритметична на балансите на очакваната производствена активност, нивото на поръчките и нивото на запасите от готова продукция (последният баланс се взема с обратен знак).	НСИ
1.2.	Промислено производство	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, календарно изгладени данни	НСИ
1.3.	Брутен вътрешен продукт	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни	НСИ
2. Индивидуално потребление			
2.1.	Показател на доверие на потребителите	Наблюдение на потребителите. Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите на очакванията за общата икономическа ситуация, финансовото състояние, безработицата и спестяванията на домакинствата през следващите 12 месеца.	НСИ
2.2.	Оборот в търговията на дребно	Оборот в търговията на дребно, без търговия с автомобили и мотоциклети. Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, календарно изгладени данни	НСИ
2.3.	Индивидуално крайно потребление	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни	НСИ
3. Инвестиции			
3.1.	Използване на оборудването в промишлеността	Средно натоварване на мощностите в промишлеността като процент от пълното натоварване (Данните се събират през януари, април, юли и октомври.).	НСИ
3.2.	Брутообразуване в основен капитал	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни	НСИ
3.3.	Изменение на запасите	V % от БВП	НСИ
4. Пазар на труда			
4.1.	Безработица	Процент от работната сила на България (данни от Наблюдението на работната сила)	НСИ
4.2.	Заети лица	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (данни от Наблюдението на работната сила)	НСИ
4.3.	Разходи за труд	Индекс на общите разходи на работодателите за един отработен час от наетите по трудово и служебно правоотношение, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, календарно изгладени данни	НСИ
4.4.	Недостиг на работна сила в промишлеността	Процент от промишлените предприятия, посочили недостига на работна сила като затруднение за осъществяване на дейността им	НСИ
4.5.	Заплати	Номинална стойност, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, средна месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение	НСИ
5. Международни трансакции			
5.1.	Поръчки от чужбина в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
5.2.	Износ на стоки	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.3.	Внос на стоки	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.4.	Търговско салдо	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.5.	Текуща сметка	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.6.	Преки инвестиции	(Нето) млн. евро, платежен баланс	БНБ
5.7.	Порфейлни инвестиции	(Нето) млн. евро, платежен баланс	БНБ
5.8.	Износ на стоки и услуги	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни	НСИ
5.9.	Внос на стоки и услуги	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни	НСИ
6. Цени			
6.1.	Хармонизиран индекс на потребителските цени	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6.2.	Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост)	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6.3.	Очаквания за продажните цени в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
6.4.	Очаквания за продажните цени в търговията на дребно	Бизнес наблюдение в търговията на дребно. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
7. Парични и финансови показатели			
7.1.	СОФИБОР	Тримесечен индекс на междубанковия пазар (SOFIBOR: SOFia Interbank Offered Rate, фиксинг на котировките на необезпечени депозити в български левове, предлагани на междубанковия пазар)	БНБ
7.2.	М3	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца)	БНБ
7.3.	Вземания по кредити от нефинансови предприятия, домакинства и НТООД	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца)	БНБ
7.4.	Обменен курс USD/BGN	Средни стойности за периода	БНБ
7.5.	Номинален ефективен валутен курс	Индекс (юни 1997 = 100)	БНБ